

UCHWAŁA Nr II / 12/ 2014
Rady Miejskiej w Dziwnowie
z dnia 19 grudnia 2014r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dziwnów
na lata 2015 – 2017**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj.: Dz. U. z 2013r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, 1072), art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj.: Dz. U. z 2013 r. poz. 135, poz. 154, poz. 866, poz. 1650, z 2014 r. poz. 619, poz. 1188),
Rada Miejska w Dziwnowie

uchwała, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dziwnów na lata 2015 – 2017”, w brzmieniu stanowiącym Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dziwnowa.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2015r.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Piotr Sokół

**Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr II/12/2014
Rady Miejskiej
w Dziwnowie
z dnia 19 grudnia 2014 r.**

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE DZIWNÓW NA LATA 2015 – 2017

WPROWADZENIE.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzina jest również podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko, przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest też najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Dlatego jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje - instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie bezdomnością. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji, kuratorów rodzinnych oraz opiekunów świetlic środowiskowych. Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością.

Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny.

Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Dlatego polityka państwa oraz wszelkie działania organów i instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie.

Gmina powinna zwrócić szczególną uwagę na dobro rodzin mniej zamożnych i dysfunkcyjnych – w celu wyrównania szans oraz odpowiedniego przygotowania dzieci do życia w społeczeństwie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wsparcie to winno polegać w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny winno być prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

UWARUNKOWANIA PRAWNE.

Podstawą działań ujętych w Programie jest w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj.: Dz. U. z 2013r., poz. 135 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj.: Dz. U. z 2013r., poz. 594 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj.: Dz. U. z 2013r. poz. 182, ze zm.),
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- 5) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj.: Dz. U. z 2012r. poz. 1356 ze zm.),
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj.: Dz. U. z 2012r., poz. 124 ze zm.),
- 7) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj.: Dz. U. z 2012r. poz. 788 ze zm.),
- 8) ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tj.: Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

Niniejszy Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dziwnów na lata 2013 – 2020.

DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMÓW.

Podstawowym problemem mieszkańców Gminy Dziwnów jest starzenie się społeczeństwa oraz bardzo wysokie bezrobocie poza sezonem letnim. Okres od października do maja jest bardzo trudny dla części tutejszej społeczności. Powoduje nasilenie się dotychczasowych problemów oraz pojawianie się nowych problemów zarówno wśród podopiecznych OPS, jak i rodzin dotychczas nie korzystających lub korzystających sporadycznie z pomocy społecznej. Część rodzin z powodu bezrobocia nie posiada środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. W wielu przypadkach występuje patologia, niezaradność życiowa, co wiąże się z zaniedbaniami w obowiązkach domowych i w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w stosunku do dzieci. W wielu przypadkach dzieci nie mają należytej opieki. Długotrwała sytuacja pozostawania bez pracy wpływa negatywnie na poczucie własnej wartości człowieka. Stres i utrata stabilizacji często powodują niemożność podejmowania racjonalnych decyzji. Pojawia się apatia, zniechęcenie, agresywna reakcja wobec otoczenia, rodziny, instytucji.

Diagnozę przeprowadzono na podstawie:

- 1) oceny zasobów pomocy społecznej dla Gminy Dziwnów, przygotowanej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy. Dane dotyczą lat 2011 – 2013 i prognozy na lata 2014 – 2015. Ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Dziwnów została przyjęta Uchwałą LIV/607/2014 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 12 maja 2014r.
- 2) sprawozdania rzeczowo – finansowego z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za 2013r., przyjętego Uchwałą LIV/608/2014 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 12 maja 2014r.
- 3) sprawozdania za 2013r. w zakresie realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dziwnów na lata 2013 – 2020, przedłożonego Burmistrzowi Dziwnowa w dniu 10 kwietnia 2014r.

Dodatkowe, wybrane zagadnienia dotyczące sytuacji w zakresie wspierania rodziny dotyczące roku 2014 przedstawiają się następująco.

Główne przyczyny udzielania pomocy.

I półrocze 2014r.

Lp.	Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	ubóstwo	63	117
2.	sieroctwo	-	-
3.	bezdomność	3	3
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	12	53
5.	bezrobocie	44	124

6.	niepełnosprawność	55	107
7.	długotrwała lub ciężka choroba	79	140
8.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.	15	55
9.	alkoholizm	17	36
10.	trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	-	-
11.	przemoc w rodzinie	3	9
12.	zdarzenie losowe	-	-

Formy pomocy społecznej udzielone klientom OPS w I półroczu 2014r.

Lp.	FORMY POMOCY	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
1.	zasiłki stałe	146	56.503	27	44
2.	zasiłki okresowe	161	41.757	46	127
3.	zasiłki celowe i w naturze	x	15.919	33	78
4.	zasiłki specjalne celowe	5	1.750	5	10
6.	odpłatność Gminy za pobyt w DPS	8	20.286	2	2

Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, zgodnie z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z 10.12.2013r. (M.P. z 2013r., poz. 1024)

- bez pomocy udzielonej na podstawie wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Dziwnów w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, zgodnie z Uchwałą nr L/582/2014 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 19.03.2014r.

I półrocze 2014r.

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	dzieci do 7 roku życia	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
1.	rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem	100	18	47	45

	w tym osoby korzystające z:				
1.1.	posiłku	75	13	37	25
1.2.	świadczenia pieniężnego na zakup żywności	41	7	14	20
1.3.	świadczenia rzeczowego	-	-	-	-
2.	koszt programu ogółem z tego:	42.793	x	x	x
2.1.	środki własne	18.372	x	x	x
2.2.	dotacja	24.421	x	x	x

Pomoc udzielona na podstawie wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Dziwnów w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, zgodnie z Uchwałą Nr L/582/2014 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 19.03.2014r.

I półrocze 2014r.

Lp.	Wyszczególnienie	ogółem
1.	liczba dzieci	8
2.	liczba posiłków	813
3.	koszt posiłków-ogółem	4.091
4.	z tego: środki własne	530
	dotacje	3.561

Inne formy pomocy w I półroczu 2014r.:

- pomoc w przekazywaniu osobom potrzebującym odzieży używanej, kołder, poduszek, bielizny pościelowej sprzętów i wyposażenia gospodarstwa domowego;
- rozdysponowanie wśród mieszkańców Gminy Dziwnów drewna opałowego z wycinki drzew – zgłosiło się 45 rodzin, które wyraziły potrzebę nieodpłatnego pozyskania drewna;
- zorganizowanie wyjazdu na kolonie letnie finansowane przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty dla 5 dzieci, w tym z rodzin wielodzietnych, żyjących w trudnych warunkach materialnych lub wymagających szczególnego wsparcia wychowawczego z uwagi na problemy w szkole, skomplikowaną sytuację rodzinną, alkoholizm lub przemoc w rodzinie.

Informacje o rodzinach pobierających świadczenia rodzinne w I półroczu 2014r.

lp.	wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI
-----	------------------	---	----	-----	----	---	----

1.	liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	168	169	171	171	173	174
2.	liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny	97	97	99	98	101	98
2.1.	na 1 dziecko	57	57	59	58	60	56
2.2.	na 2 dzieci	24	24	24	24	24	25
2.3.	na 3 dzieci	11	11	11	11	12	12
2.4.	na 4 i więcej dzieci	5	5	5	5	5	5

Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń w I półroczu 2014r.

lp.	wyszczególnienie	wypłacone świadczenia rodzinne	liczba świadczeń
1.	zasiłek rodzinny	95 838	972
2.	dodatki do zasiłku rodzinnego w tym z tytułu:	55 477	437
2.1.	urodzenia dziecka	5 000	5
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8 387	21
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	21 250	125
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	5 300	69
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	0	0
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w tym:	4 740	82
2.6.1.	w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	1 140	16
2.6.2.	w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła	3 300	66
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	10 800	135
3.	świadczenia opiekuńcze w tym:	132 499	586
3.1.	zasiłek pielęgnacyjny	76 959	503

3.2.	specjalny zasiłek opiekuńczy	3 120	6
3.3.	świadczenie pielęgnacyjne	52 420	77
3.4.	dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0
4.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	14 000	14
5.	razem:	297 4	x

Składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne w I półroczu 2014r.

lp.	wyszczególnienie	opłacone składki	liczba świadczeń
1.	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	13 303,00	71
2.	składki na ubezpieczenie zdrowotne	4 759,00	79

Informacje o rodzinach pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w I półroczu 2014r.

lp.	wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI
1.	liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	21	21	20	20	20	19
1.1.	z 1 osobą uprawnioną	13	13	13	13	13	12
1.2.	z 2 osobami uprawnionymi	4	4	3	3	3	3
1.3.	z 3 osobami uprawnionymi	1	1	1	1	1	1
1.4.	z 4 i więcej osobami uprawnionymi	1	1	1	1	1	1
2.	liczba osób uprawnionych, otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego	31	31	29	29	29	28
3.	liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	20	22	21	14	12	11

Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego poniesione ze środków budżetu państwa oraz liczba wypłaconych świadczeń.

lp.	wyszczególnienie	do 30.06.2014r.
1.	wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	55 900
2.	liczba wypłaconych świadczeń	177

3.	kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	20 863,09
3.1.	przekazane na dochody budżetu państwa	12 709,91
3.2.	przekazane na dochody własne gminy wierzyciela	4 172,62
3.3.	przekazane na dochody własne gminy dłużnika	3 980,56
4.	dochody własne gminy z tytułu świadczeń zwróconych przez dłużników a przekazanych przez inne gminy	8 474,00

Rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego.

Dla 12 uprawnionych osób w I półroczu 2014r. została wypłacona pomoc w łącznej wysokości 14.400,00 zł.

Zasiłki dla opiekunów.

W I półroczu 2014r. dla 3 uprawnionych osób wypłacono zasiłki dla opiekunów w łącznej kwocie: 19.558,41 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w łącznej kwocie: 1.717,20 zł i składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie: 46,80 zł.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W I półroczu 2014r. z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało **37 osób**, natomiast w formie specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało **7 osób**.

Liczba świadczeń z tytułu usług opiekuńczych wyniosła **6.059 godzin**, natomiast liczba świadczeń z tytułu specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła **1.505 godzin**.

Aktywizacja zawodowa i społeczna klientów instytucji pomocy społecznej.

W I półroczu 2014r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie kontynuował realizację projektu systemowego o nazwie „*Aktywizacja zawodowa i społeczna klientów instytucji pomocy społecznej*” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, umiejętności samodzielnego rozwiązywania swoich problemów życiowych poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych i zdobycie umiejętności umożliwiających ponowne wejście na rynek pracy, zwiększenie motywacji do działania i zaufania we własne siły. W ramach projektu systemowego uczestnikami są osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W 2014r. w projekcie uczestniczy 6 osób.

Prace społecznie użyteczne.

Prace społecznie użyteczne wykonywane są w 11 instytucjach na terenie Gminy Dziwnów.

W okresie od 10.03.2014r. do 30.06.2014r. prace społecznie użyteczne wykonywane były przez średnio miesięcznie **17 osób**.

Wypłacone za ten okres świadczenia łącznie wyniosły: 16.072,00 zł.

Wsparcie asystenta rodziny.

W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest **1 asystent rodziny**, który do października 2014r. współpracował z **14 rodzinami**.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W okresie od stycznia do października 2014r. **6 dzieci** przebywało w pieczy zastępczej.

Partycypacja Gminy w kosztach związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej jest obowiązkowa. Do października Gmina Dziwnów poniosła 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej (5 dzieci umieszczonych od października 2014r.) i 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej (1 dziecko od lipca 2013r.), w łącznej kwocie: **708,08 zł**.

Wsparcie psychologiczne.

W Ośrodku Pomocy Społecznej organizowane są konsultacje z psychologiem jako wsparcie:

- osób i rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych; udział w spotkaniach wzięło 9 osób (33 godziny konsultacji);
- osób w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; udział w spotkaniach wzięło 8 osób (24 godziny konsultacji).

Karta Dużej Rodziny.

Od dnia 16 czerwca 2014r. do 31 października 2014r. wpłynęło 13 wniosków rodzin wielodzietnych o przyznanie Kart Dużej Rodziny (dla 68 osób w rodzinach).

Wydano Karty dla 8 rodzin (42 osoby w rodzinach). Pozostałe w trakcie realizacji.

Realizacja procedury Niebieskiej Karty od 01.01.2014r. do 31 października 2014r.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadził działania **wobec 12 rodzin**, w których występował problem przemocy.

Do Zespołu wpłynęło 9 „Niebieskich Kart – A”, wszczynających procedury Niebieskiej Karty, w ramach których realizowane były czynności przez członków Zespołu/ grup roboczych.

Podjęto decyzję o zakończeniu 1 procedury Niebieskiej Karty założonej w 2013r. oraz 1 procedury Niebieskiej Karty założonej w 2014r. w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie.

Podjęto decyzję o zakończeniu 3 procedur Niebieskiej Karty założonych w 2014r. w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności prowadzenia dalszych działań.

Zmotywowano 2 osoby do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy organizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

Ocena zasobów Gminy Dziwnów w sferze szeroko rozumianego wsparcia socjalnego oraz analiza występujących problemów w środowisku lokalnym pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

ADRESACI PROGRAMU.

Adresatami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Dziwnów wychowujące dzieci, rodziny doświadczające problemów opiekuńczo – wychowawczych, rodziny zagrożone ubóstwem,

problemem uzależnień, przemocą oraz rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

CEL STRATEGICZNY PROGRAMU.

Celem strategicznym Programu jest stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, ochrona dzieci przed skutkami niewydolności życiowej rodziców oraz tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie się w rodzinie biologicznej.

CEL SZCZEGÓŁOWY I:

Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Kierunki niezbędnych działań:

1. Aktywizacja zawodowa i społeczna bezrobotnych rodziców i dorosłych dzieci pozostających w rodzinie.
2. Wsparcie pomocą finansową i rzeczową rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych.
3. Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym.
4. Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej z terenu Gminy.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych wyposażenia w podręczniki i artykuły szkolne, opieki przedszkolnej, ułatwienie dostępu do aktywnych form spędzania czasu wolnego i wypoczynku w okresie ferii i wakacji szkolnych.
6. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

CEL SZCZEGÓŁOWY II:

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Kierunki niezbędnych działań:

1. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w których występują problemy ubóstwa, przemocy, uzależnień, długotrwała choroba lub niepełnosprawność.
2. Wspieranie rodzin w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.
3. Pomoc i opieka specjalistyczna; rozwijanie lokalnego systemu poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego oraz doskonalenie wczesnej interwencji w sytuacjach kryzysowych.
4. Promocja i realizacja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci i młodzieży.
5. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie i wspieranie działalności kulturalnej oraz sportowej, a także prowadzenie i rozwój świetlic środowiskowych.
6. Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
7. Przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz zminimalizowanie zjawiska niedostosowania społecznego wśród dzieci z grup ryzyka.

CEL SZCZEGÓŁOWY III:

Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Kierunki niezbędnych działań:

1. Diagnozowanie rodzin wymagających wsparcia.
2. Praca socjalna, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez asystenta rodziny, głównie w rodzinach wieloproblemowych.
4. Motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych oraz monitorowanie terapii.
5. Kierowanie rodzin lub osób w rodzinach do projektów wspierających, zajęć terapeutycznych.
6. Objęcie dzieci z rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych pomocą psychologiczno – pedagogiczną w placówkach oświatowych.
7. Zapewnienie dzieciom wymagającym wsparcia zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i specjalistycznych.
8. Objęcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pomocą rodzin wspierających.
9. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne w rodzinach wychowujących dzieci niepełnoprawne, w celu wsparcia rodziców w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub, gdy ich kompetencje rodzicielskie są niewystarczające.

CEL SZCZEGÓŁOWY IV:

Tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie się w rodzinie biologicznej.

Kierunki niezbędnych działań:

1. Wspieranie potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania.
2. Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie imprez rodzinnych, spotkań edukacyjnych, mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, poprawienie relacji rodziców z dziećmi.
3. Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, członków rodzin do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych, a sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.
4. Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.
5. Zapewnienie dziecku w sytuacjach kryzysowych opieki w jednej z form rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.
6. Zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
7. Praca z rodzinami i aktywizacja rodziców dotycząca przywrócenia zdolności (lub nabycia zdolności) opiekuńczo wychowawczych w celu umożliwienia dziecku powrotu do rodziny biologicznej.

CEL SZCZEGÓŁOWY V:

Podnoszenie standardów pracy służb instytucji pomocowych.

Kierunki niezbędnych działań:

1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych, konferencjach, stażach, studiach podyplomowych, itp.)

2. Koordynacja działań różnych instytucji i służb zajmujących się wspieraniem rodziny, a w szczególności ścisła współpraca pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów i psychologów szkolnych oraz kuratorów sądowych.
3. Współpraca poszczególnych instytucji i stanowisk pracy w zakresie udzielania świadczeń socjalnych.

Sposoby realizacji zadań:

1. Wsparcie interdyscyplinarne.

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem w wielu przypadkach praca ta winna być realizowana przez grupę interdyscyplinarną, w skład której wchodzić powinni w szczególności: pracownik socjalny, asystent rodziny, pedagog, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca grupy interdyscyplinarnej winna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

2. Prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego.

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze),
- specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży).

3. Pomoc w formie rodzin wspierających.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadaniem rodziny wspierającej jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

4. Poradnictwo specjalistyczne.

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, zawodowego, itp.), terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji.

Narzędziem wzmocnienia rodziny będzie również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o zdrowie i higienę osobistą.

Tam, gdzie jest to potrzebne i możliwe, praca powinna opierać się o kontrakt z rodziną.

Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych.

Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne.

W ramach działań profilaktycznych powinno uwzględnić się usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne, które stanowiąc będą pomoc rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne.

6. Organizowanie grup wsparcia, grup samopomocowych i pomocy wolontarystycznej.

Narzędziem wzmocnienia rodzin dysfunkcyjnych może być pomoc wolontarystyczna oraz tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych, których celem będzie wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia.

7. Usługi asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowanie dzieci. Zadaniem asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.

8. Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin.

Wsparcie i pomoc w ramach tego działania winno być kierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować zarówno poprawę ich warunków bytowych jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku i innych.

Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków, wyposażenia w podręczniki i artykuły szkolne, opieki przedszkolnej, wypoczynku i możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

9. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na utrzymanie dziecka w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM.

Program Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji powinny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności

realizujące zadania na zlecenie Gminy Dziwnów oraz osoby specjalizujące się, bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować winny:

1) podmioty publiczne:

- Urząd Miejski w Dziwnowie (właściwe komórki i stanowiska),
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Przedszkole Publiczne,
- Szkoła Podstawowa
- Gimnazjum,
- Zespół Obsługi Oświaty i Kultury
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Straż Miejska,
- Miejski Ośrodek Sportu i Kultury,
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. (ADM),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dziwnowie,
- Gminny Interdyscyplinarny Zespół do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

2.) podmioty niepubliczne:

- szkoły niepubliczne,
- NZOZ Partnermed i inne zakłady opieki zdrowotnej,
- organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji i kultury, kluby i organizacje sportowe oraz inne,
- kościoły i związki wyznaniowe.

3.) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim
- Powiatowy Urząd Pracy
- Komenda Powiatowa Policji,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Zakłady opieki zdrowotnej,
- Stowarzyszenia działające w zakresie pomocy społecznej, edukacji i kultury, sportu, ochrony zdrowia, itp.,
- inne podmioty.

W realizacji swoich zadań ww. podmioty powinny traktować jako priorytet dobro dzieci, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Finansowanie 3 – letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Dziwnów, dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych i na realizację zadań zleconych, funduszy Unii Europejskiej oraz środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

MONITOROWANIE PROGRAMU.

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkie działań opisanych w niniejszym Programie.

Monitorowanie i ewaluacja działań będą dokonywane również poprzez analizę następujących danych:

- 1) ilość porad udzielanych przez specjalistów w miejskich instytucjach samorządowych lub w organizacjach pozarządowych realizujących zadania na zlecenie miasta,
- 2) ilość interwencji kryzysowych,
- 3) liczba osób uczestniczących w konferencjach, szkoleniach,
- 4) liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem przyczyn oraz struktury tych rodzin,
- 5) liczba rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo,
- 6) liczba rodzin, doświadczających przemocy domowej,
- 7) liczba dzieci objętych pomocą społeczną,
- 8) liczba dzieci w placówkach wsparcia dziennego,
- 9) liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 10) liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 11) liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych,
- 12) liczba osób usamodzielnionych,
- 13) kwota wydatkowana na realizację różnych programów celowych ze wskazaniem źródeł finansowania,
- 14) kwota wydatkowana na koszty utrzymanie dzieci w systemie pieczy zastępczej,
- 15) kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci, w formie posiłku w szkole, przedszkolu.

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie, który każdego roku sporządza i przedkłada Burmistrzowi Dziwnowa sprawozdanie rzeczowo - finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz Dziwnowa składa Radzie Miejskiej w Dziwnowie roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

PODSUMOWANIE.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, zwiększenia poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenia patologii społecznych, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenia skutecznego, szeroko rozumianego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Niezbędne jest również systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promocja rodzinnego stylu życia.

Program wskazuje priorytety i wspólny kierunek dla wszystkich podmiotów działających w obszarze wspierania dzieci i rodzin, ale nie wyklucza innych działań, które należy podejmować w tym zakresie. Cele i kierunki działań określone w Programie będą ewaluować i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Dziwnów w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.